

Stabsfunktioner
Christel Gustafsson

PM

2013-01-14

Guide för landsbygdssäkring

Från och med 2013 ska vi landsbygdssäkra våra GD-beslut. Att landsbygdssäkra innebär att på ett medvetet, objektivt och systematiskt sätt ta hänsyn till och beakta landsbygdens särskilda förutsättningar.

Landsbygdssäkra GD-beslut är en viktig del av vår ambition att landsbygdssäkra vår egen verksamhet. Vilket i sin tur är centralt för vår trovärdighet som landsbygdsmyndighet. Denna guide ger dig vägledning i vad det innebär och hur du gör för att landsbygdssäkra.

1. Landsbygdssäkring

En kort beskrivning av vad landsbygdssäkring är, varför det behövs och vem som har ansvaret.

2. Arbetsgång

Landsbygdssäkring i praktiken och flödesscheman som du kan följa för ditt ärende.

1. Landsbygdssäkring

Vad är Landsbygdssäkring?

Landsbygdssäkring betyder att insatser, uppdrag och aktiviteter är analyserade utifrån dess påverkan på landsbygden. För att göra det behövs ett antal frågor ställas. Vad är syftet med arbetet? Hur ser den nuvarande situationen ut? Vilka är de förväntade resultaten? Vilka geografiska områden, grupper, organisationer och individer påverkas av arbetet? Därefter kan frågan ställas specifikt hur påverkas landsbygden.

Landsbygden är heterogen med varierande förutsättningar runt om i landet, och därför kan landsbygdssäkring innebära att områden, grupper, organisationer och individer påverkas olika. När vi förstår hur landsbygden och dess invånare och aktörer påverkas kan vi utveckla och förändra våra insatser, uppdrag eller aktiviteter.

Landsbygdssäkring innebär att vi ser vår verksamhet ur ett helhetsperspektiv där vi har som uppgift att se, utveckla och säkra landsbygden. Ambitionen är att landsbygdsperspektivet är en naturligt integrerad del i vår verksamhet.

Varför behövs landsbygdssäkring?

Bättre beslut

När förutsättningar för både landsbygd och stad har behandlats och integrerats ger detta beslut som är mer effektiva för hela befolkningen. Vi får möjlighet att väga målkonflikter på ett medvetet sätt.

Förbättrad kommunikation

Att i ett tidigt skede fundera på hur arbete och beslut påverkar landsbygden gör att vår egen verksamhet är mer tydlig och klar, med relevant underlag och motiverat ställningstagande. På det viset blir det också lättare att kommunicera.

Förstärkt dialog och samverkan

Kunskapsutbyte mellan Jordbruksverket och andra aktörer skapar ökad förståelse och kommunikation mellan parter vilket förstärker samverkan, vilket i sin tur skapar effektivitet.

Bygga kunskap

Arbetet med landsbygdssäkring innebär att vi bygger upp vår kunskap både internt och externt för att på ett bättre och mer systematiskt sätt ha med olika perspektiv på våra frågor som visar på konsekvenser för landsbygderna.

Rättvisa

Alla invånare, oavsett på landsbygd eller stad, bör behandlas rättvist och ha förutsättningar till att bo, verka och leva i det geografiska område de föredrar. Detta betyder inte att alla invånare ska ha exakt samma förutsättningar, utan att de olika utgångspunkterna på landsbygd och stad beaktas.

Vem ska säkra och när?

Det är respektive chef som har ansvar för att varje GD-beslut blir landsbygdssäkrat. Landsbygdssäkringen bör vara med från början av arbetet med att ta fram beslutsunderlag. För stöd och dialog kring säkringen finns respektive avdelnings LINA-medlem.

Första halvåret 2013 kommer SVEA¹ och landsbygdssstrategen att erbjuda säkringsverkstad vid en fast tid och plats varje vecka. Information om säkringsverkstad kommer att finnas på Magasinet. Hit kan man komma för att få vägledning eller för att diskutera frågor kring landsbygdssäkring. Verkstaden blir också ett led i att utvärdera och utveckla guiden och arbetssättet.

Föredragning för GD innebär en sista checkpunkt där det framgår hur ärendet har landsbygdssäkrats.

2. Arbetsgång

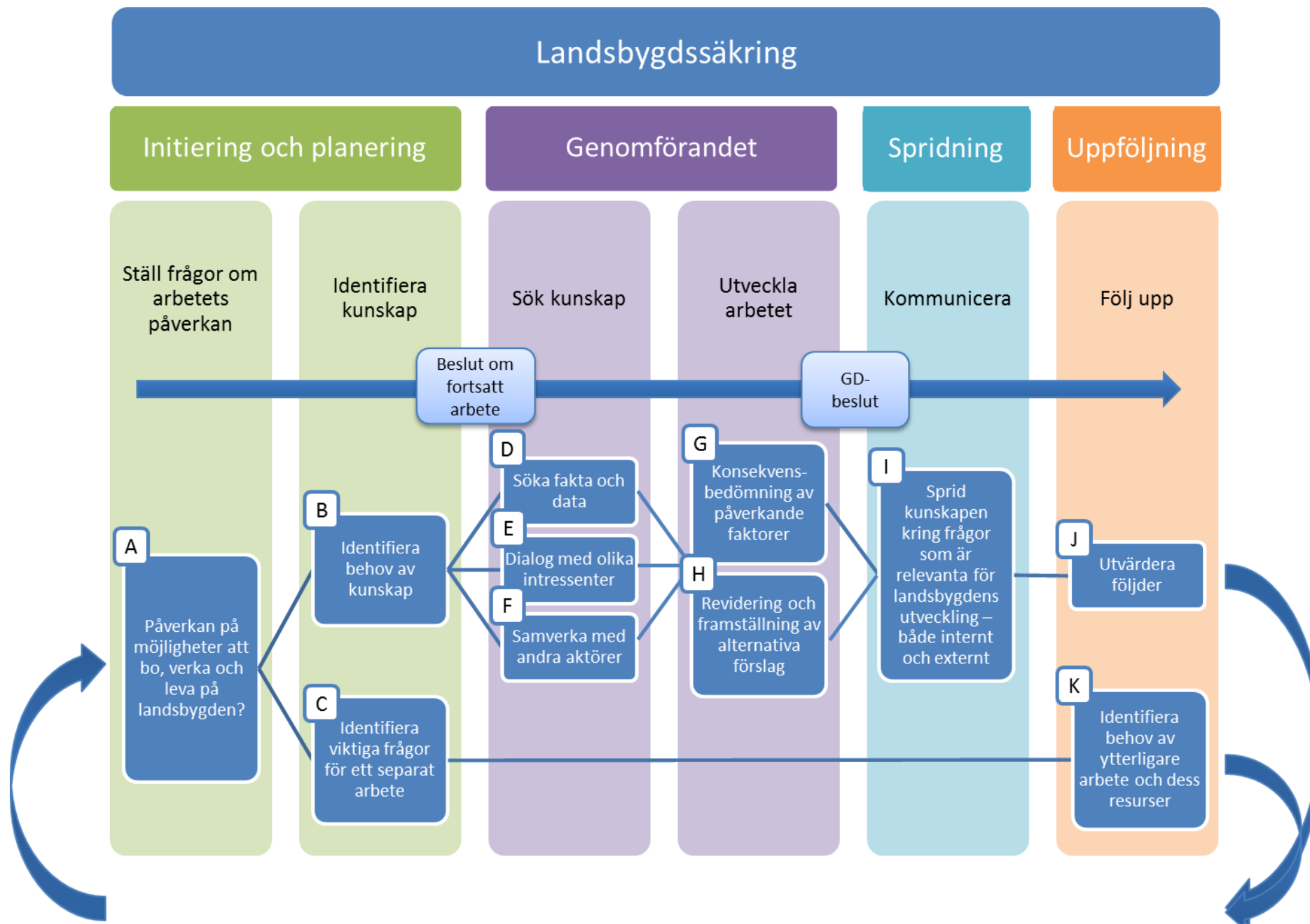
Landsbygdssäkring innebär att ett antal steg fullföljs inom de olika faserna av arbetsprocessen. Dessa steg innebär aktiviteter och bedömningar, som är underbyggda av de frågeställningar som uppkommer under initiering- och planeringsfasen. Frågeställningarna handlar om arbetets påverkan på möjligheterna att bo, verka och leva på landsbygden.

Se flödesschemat nedan som ett stöd, ett förslag på hur du kan arbeta. Självklart finns andra vägar eller metoder. Slutresultatet är viktigare än vägen dit. I de fall ett ärende inte har konsekvenser för möjligheterna att bo, verka och leva på landsbygden är säkringen klar efter första rutan, A. I andra fall behöver man gå igenom hela flödesschemat för att säkra.

I styckena efter schemat finns närmre förklaringar av vad de olika rutorna, A – K, innebär.

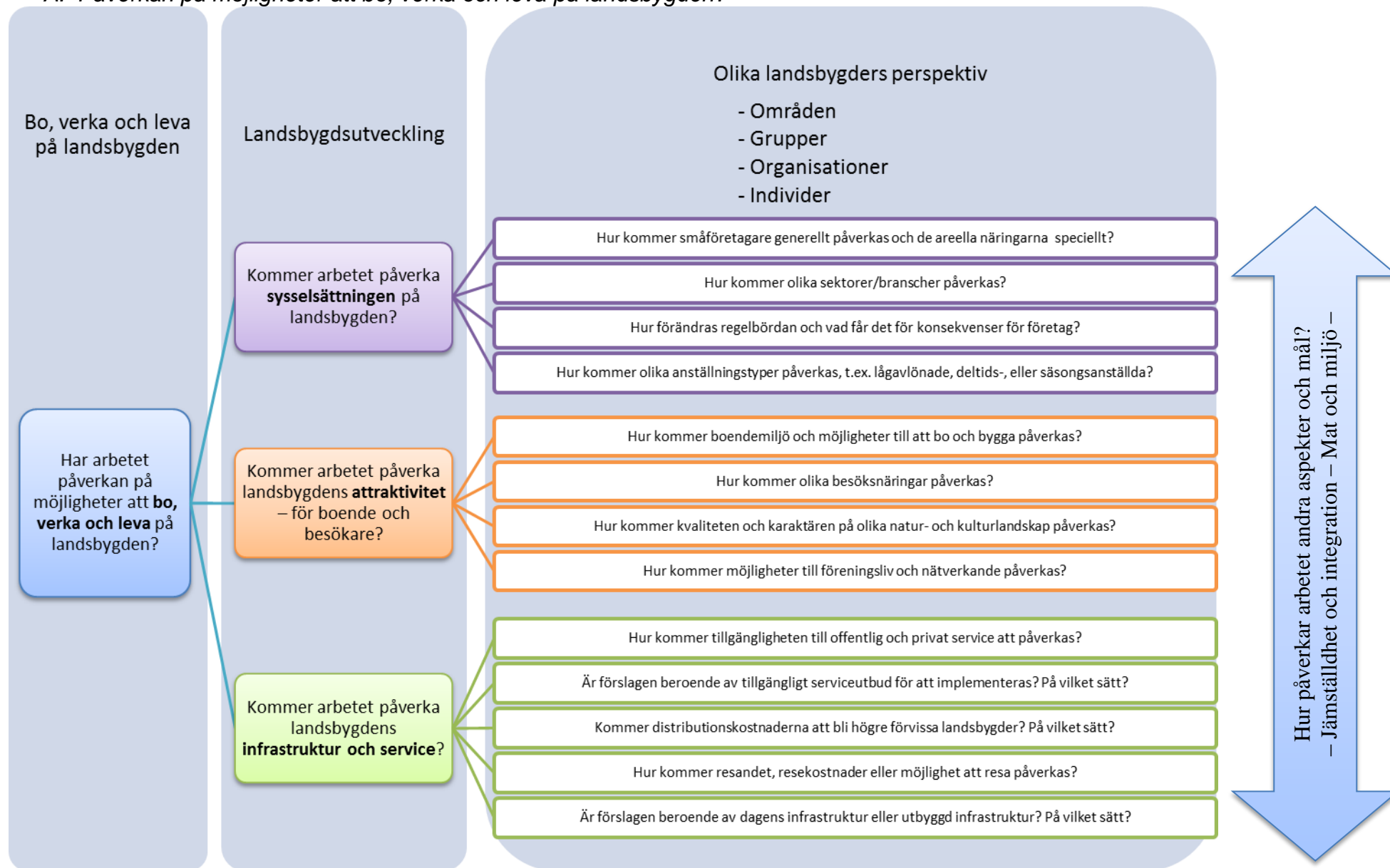
---

¹ SVEA är ett kunskaps- och kommunikationsprojekt som har till uppgift att bygga, samla och sprida kunskap om olika frågor om landsbygdsutveckling. Projektet pågår fram till 31 december 2013.

Figur 1. Landsbygdssäkringens faser och steg

A. Påverkan på möjligheter att bo, verka och leva på landsbygden?

Figur 2. Frågeställningar om arbetets påverkan på landsbygden

B. Identifiera behov av kunskap

Det finns behov samt resurser för att söka kunskap inom ramen för detta arbete. Detta för att till exempel inkludera andra målgrupper och områden. Fundera på vad som redan är gjort, både internt och externt, innan behov av ny kunskap identifieras.

C. Identifiera viktiga frågor för ett separat arbete

Det finns inte resurser att bredda inom ramen för detta arbete. Ett behov av att lyfta en viktig fråga har däremot uppstått och därför krävs en dokumentering av denna fråga för att behandlas i uppföljningsfasen.

Genomförande

D. Söka fakta och data

Ställ samman den fakta och kunskap vi har som underlag för att bedöma konsekvenser och möjliga handlingsvägar.

E. Dialog med olika intressenter

Dialog med olika intressenter för att hämta in synpunkter och andra perspektiv, först och främst internt men även externt genom exempelvis enkätundersökning, intervjuer eller fokusgrupper.

F. Samverka med andra aktörer

Vidare diskussion med andra aktörer för att förankra och hitta olika handlingsvägar, till exempel genom workshops eller enskilda möten.

G. Konsekvensbedömning av påverkande faktorer

Gör en konsekvensanalys av förslaget där hinder och möjligheter uppskattas och kvantifieras. Gör en bedömning av utfallet på olika områden, grupper, organisationer och individer.

H. Revidering och framställning av alternativa förslag

Gör ändringar i arbetet, ta fram alternativa förslag eller presentera kompensationsätt som kan ge ett bättre utfall totalt sätt.

Spridning

I. Sprid kunskapen kring frågor som är relevanta för landsbygdens utveckling

Kunskap som berör landsbygdens utveckling bör spridas både internt och externt. Identifierade möjligheter kan behöva särskild information för att realiseras. Hinder kan bli mindre om de kommuniceras på ett bra sätt.

Utvärdering

J. Utvärdera följder

Undersök om arbetet har lett till önskade resultat och förändringar.

K. Identifiera behov av ytterligare arbete och dess resurser

De frågor eller ärenden som ej rymdes inom nuvarande uppdrag ska sammanställas för att undersöka möjlighet till fortsatt arbete och prioritering.

Kvalitetssäkring

Beslut om fortsatt arbete

Berörd chef beslutar om arbetets avgränsning, ambitionsnivå och prioritering.

GD-beslut

Generaldirektören beslutar i ärenden, där föredraganden redovisar ärendet och lägger fram förslag till beslut, skrivelse och yttrande.

Att tänka särskilt på...

Vid remissyttranden

Vår uppgift att se helheten för landsbygden är viktig när vi lämnar yttranden över remisser. Inte minst i det fall ett förslag kan medföra flera effekter för landsbygden. Ett sådant exempel skulle kunna vara förslag kring allemansrätt som påverkar både naturvärden, turism, företagande och boendeförutsättningar på landsbygden. Nationella sektorsmyndigheter kommer då att yttra sig utifrån sina respektive sektorsansvar. Vi bör ha ambitionen att väga samman konsekvenserna för landsbygderna.

Vid föreskrifter

I samband med att Jordbruksverket ska skriva nya eller ändra i föreskrifter ska landsbygdsperspektivet beaktas. Det ska göras en konsekvensanalys som en del av varje ny föreskrift. Konsekvensanalysmallen hämtas från Tillväxtverket, och i denna gör vi ett tillägg – Konsekvenser för landsbygden.

Vid utredningar

Det finns en särskild guide för att hjälpa oss att landsbygdssäkra våra utredningar. Du hittar den på magasinet under landsbygdssfiken.

Vid personalärenden

Konsekvenser för landsbygdsboende personal bör analyseras och beaktas innan beslut fattas i regler som rör anställningsvillkor. För landsbygdsboende är generellt pusslet med resor, hämtningar och lämningar svårare att få ihop än för tätortsboende med bättre kommunikationsmöjligheter.